

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	20
--	----

II. Razumijevanje teksta:

	5
--	---

III. Gramatika i vokabular:

	15
--	----

IV. Civilizacija i povijest književnosti:

	10
--	----

Ukupni broj bodova:

	50
--	----

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

18. siječnja 2024.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Ksenofont, *Anabaza*, 1.2.22. – 1.2.25.

Kir s vojskom prolazi kroz Kilikiju.

Κῦρος δ' ¹ οὖν ἀνέβη ² ἐπὶ τὰ ὄρη οὐδενὸς κωλύοντος, καὶ εἶδε ³ τὰς σκηνὰς οὗ ⁴ οἱ Κίλικες ἐφύλαττον. Ἐντεῦθεν δὲ κατέβαινεν εἰς πεδῖον μέγα καὶ καλόν, ἐπίρρυτον, καὶ δένδρων παντοδαπῶν σύμπλεων καὶ ἀμπέλων· πολὺ δὲ καὶ σήσαμον καὶ μελίνην ⁵ καὶ κέγχρον καὶ πυροὺς καὶ κριθὰς φέρει. Ὅρος δ' ⁶ αὐτὸ ⁷ περιεῖχεν ὄχυρόν καὶ ὑψηλὸν πάντη ⁸ ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν. Καταβάς ⁹ δὲ διὰ τούτου τοῦ πεδίου ἤλασε σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας πέντε καὶ εἴκοσιν εἰς Ταρσοὺς ¹⁰, τῆς Κιλικίας ¹¹ πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, οὗ ¹² ἦν τὰ Συεννέσιος ¹³ βασιλεία τοῦ Κιλικίων βασιλέως· διὰ μέσου δὲ τῆς πόλεως ῥεῖ ποταμὸς Κύδνος ¹⁴ ὄνομα, εὖρος δύο πλέθρων.

Sljedeći dio teksta ne trebaš prevoditi nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u drugom dijelu testa.

Ταύτην τὴν πόλιν ἐξέλιπον οἱ ἐνοικοῦντες μετὰ Συεννέσιος ¹⁵ εἰς χωρίον ὄχυρόν ἐπὶ τὰ ὄρη πλὴν οἱ τὰ καπηλεῖα ἔχοντες· ἔμειναν δὲ καὶ οἱ παρὰ τὴν θάλατταν οἰκοῦντες ἐν Σόλοις ¹⁶ καὶ ἐν Ἰσοῖς ¹⁷. Ἐπύαξα ¹⁸ δὲ ἡ Συεννέσιος ¹⁹ γυνὴ προτέρα Κύρου πέντε ἡμέραις εἰς Ταρσοὺς ²⁰ ἀφίκετο ²¹. ἐν δὲ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ὁρέων τῇ εἰς τὸ πεδῖον δύο λόχοι τοῦ Μένωνος ²² στρατεύματος ἀπώλοντο.

KOMENTAR

¹ δ' = δε

² *vidi* ἀναβαίνω

³ *vidi* εἶδον

⁴ οὗ - gdje

⁵ μελίνη, ἡ – sirak (vrsta žitarice)

⁶ *vidi* ¹

⁷ αὐτὸ sc. πεδῖον

⁸ πάντη – sa svih strana, svagdje

⁹ *vidi* καταβαίνω

¹⁰ Ταρσοί, οἱ – Tarz, glavni grad Kilikije

¹¹ Κιλικία, ἡ – Kilikija

¹² *vidi* ⁴

¹³ Συέννεσις, Συεννέσιος, ὁ Sijenesis, vladar Kilikije

¹⁴ Κύδνος, ὁ – Kidno

¹⁵ *vidi* ¹³

¹⁶ Σόλοι, οἱ – Sol, grad u Kilikiji

¹⁷ Ἰσοί, οἱ – Is, grad u Kilikiji

¹⁸ Ἐπύαξα, ἡ – Epijaksa

¹⁹ *vidi* ¹³

²⁰ *vidi* ¹⁰

²¹ *vidi* ἀφικνέομαι

²² Μένων, Μένωνος, ὁ – Menon, Kirov saveznik, Tesalac

maks. 20

[illegible]

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

1. S kim su stanovnici Tarza napustili grad?

- A s onima koji su živjeli kraj mora
- B sa Sijenesisom
- C s trgovcima

	maks. 1
--	----------------

2. Gdje se nalazilo utvrđeno mjesto za stanovnike koji su napustili grad?

- A kraj mora
- B u planinama
- C u Soli i Isu

	maks. 1
--	----------------

3. Tko je bila Epijaksa?

- A Kirova bivša žena
- B Menonova žena
- C Sijenesisova žena

	maks. 1
--	----------------

4. Kada je Epijaksa stigla u Tarz?

- A poslije Kira
- B prije Kira
- C u isto vrijeme s Kirom

	maks. 1
--	----------------

5. Gdje su nestali Menonovi vojnici?

- A na moru
- B na planini
- C na ravnicima

	maks. 1
--	----------------

	maks. 5
--	----------------

III. GRAMATIKA I VOKABULAR

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih ili napiši odgovor na crtu.

1. Što je, s obzirom na naglasak, riječ **Κῦρος**?

- A paroksitona
B perispomena
C properispomena

	maks. 1
--	----------------

2. Kako glagol **ἀνέβη** glasi u suprotnom broju, a istom licu i vremenu?

	maks. 1
--	----------------

3. Kako glasi dativ jednine imenice **τὸ ὄρος**?

	maks. 1
--	----------------

4. Kako glasi akuzativ jednine zamjenice **οὐδεὶς**?

	maks. 1
--	----------------

5. U kojem je licu, broju, načinu, vremenu i stanju glagol **ἐφύλαττον**?

	maks. 1
--	----------------

6. Kako glasi komparativ od pozitiv **καλόν**?

- A κάλλιον
B κάλλιστον
C καλλίων

	maks. 1
--	----------------

7. Što **nije** oblik pridjeva **πολύ**?

- A πολλά
B πολλοῦ
C πολύν

	maks. 1
--	----------------

8. Kako glasi genitiv množine imenice **ἡ γυνή** ?

	maks. 1
--	----------------

9. Kako glagol **ἦν** iz teksta glasi u istom licu i broju prezenta?

- A εἰμί
B εἶσιν
C ἐστίν

	maks. 1
--	----------------

10. Kako izraz πόλις μεγάλη glasi u nominativu množine?

	maks. 1
--	----------------

11. Kako se grecizmom naziva velika urbana zona koja obuhvaća više gradova?

	maks. 1
--	----------------

12. Što je polisemija?

- A višeglasje
- B višesložnost
- C višeznačnost

	maks. 1
--	----------------

13. Kako se naziva patološki strah od žena?

	maks. 1
--	----------------

14. Kako se zove stilska figura preuveličavanja, ujedno i vrsta krivulje u geometriji?

	maks. 1
--	----------------

15. Kako se zove moć koja se osniva na vladavini nad morem?

	maks. 1
--	----------------

	maks. 15
--	-----------------

IV. CIVILIZACIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih ili napiši odgovor na crtu.

1. Kako se zvao brat Kira Mlađega kojemu je 401. pr. Kr. pokušao preoteti perzijsko prijestolje?

	maks. 1
--	---------

2. Na obali koje se rijeke odigrala Bitka kod Kunakse?

- A Eufrata
B Nila
C Tigrisa

	maks. 1
--	---------

3. Tko **nije** povezan s nazivom *deset tisuća*?

- A elitna perzijska vojna postrojba
B *ἑταῖροι* Aleksandra Velikog
C Kirovi plaćenički vojnici čiji je povratak kućama opisan u djelu *Anabaza*

	maks. 1
--	---------

4. Na području koje se suvremene države nalazi Kilikija?

- A Iraka
B Irana
C Turske

	maks. 1
--	---------

5. Tko je napisao *Ἱστορίας ἀπόδεξις*?

	maks. 1
--	---------

6. Tko je za Ksenofonta ideal vladara?

- A Kir Mlađi
B Kir Stariji
C Kserkso

	maks. 1
--	---------

7. Koji povjesničar **ne** opisuje Peloponeski rat?

- A Herodot
B Ksenofont
C Tukidid

	maks. 1
--	---------

8. Kako se zovu pisci atičke povijesti iz helenizma?

	maks. 1
--	---------

9. Kako se na grčkom zove Ksenofontovo djelo o dužnostima zapovjednika konjice?

	maks. 1
--	----------------

10. Kako se zove tiranin s otoka Sama o čijem je prstenu i sudbini pisao Herodot ?

	maks. 1
--	----------------

	maks. 10
--	-----------------

RJEŠENJA:

I. PRIJEVOD (20 bodova)

Κῦρος δ' οὐν ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὄρη	Kir se dakle popeo na planine,	1
οὐδενὸς κωλύοντος	a da ga nitko nije sprječavao	1
καὶ εἶδε τὰς σκιηὰς	i vidio je šatore	1
οὗ οἱ Κίλικες ἐφύλαττον.	gdje su na straži bili Kiličani.	1
Ἐντεῦθεν δὲ κατέβαιναν	I odatle se spustio	1
εἰς πεδῖον μέγα καὶ καλόν, ἐπίρρουτον,	u veliku, lijepu i navodnjenu ravnicu,	1
καὶ δένδρων παντοδαπῶν σύμπλεων καὶ ἀμπέλων	prepunu svakojakog drveća i loza,	1
πολὺ δὲ καὶ σήσαμον καὶ μελίην... φέρει	također (rađa) i mnogo sezama i sirak	1
καὶ κέγχρον καὶ πυρούς καὶ κριθᾶς.	i proso i pšenicu i ječam.	1
Ὅρος δ' αὐτὸ περιεῖχεν ὄχυρόν καὶ ὑψηλόν	Sigurna i visoka planina ju je okruživala	1
πάντη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.	sa svih strana od mora do mora.	1
Καταβὰς δὲ διὰ τούτου τοῦ πεδίου	Spustivši se dakle kroz tu ravnicu	1
ἤλασε σταθμοὺς τέτταρας	prevalio je četiri postaje,	1
παρασάγγας πέντε καὶ εἴκοσιν εἰς Ταρσοῦς,	dvadeset i pet parasangi do Tarza	1
τῆς Κιλικίας πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα,	velikog i bogatog kilikijskog grada,	1
οὗ ἦν τὰ Συεννέσιος βασιλεία	gdje je bila kraljevska palača Sijenesisa	1
τοῦ Κιλικίων βασιλέως:	kilikijskog kralja:	1
διὰ μέσου δὲ τῆς πόλεως	kroz središte grada	1
ῥεῖ ποταμὸς Κύδνος ὄνομα,	teče rijeka po imenu Kidno	1
εὖρος δύο πλέθρων.	dva pletra u širinu.	1

II. RAZUMIJEVANJE (5 bodova)

1 – B; 2 – B; 3 – C; 4 – B; 5 – B

III. GRAMATIKA I VOKABULAR (15 bodova)

1 – C; 2 – ἀνέβησαν; 3 – τῷ ὄρει; 4 – οὐδένα; 5 – 3. lice množine indikativa imperfekta aktiva;
 6 – A; 7 – C; 8 – τῶν γυναικῶν; 9 – C; 10 – πόλεις μεγάλαι; 11 – megalopolis; 12 – C;
 13 – ginekofobija; 14 – hiperbola; 15 – talasokracija/talarshija (dovoljan je jedan naziv)

IV. CIVILIZACIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI (10 bodova)

1 – Artakserks (II.); 2 – A; 3 – B; 4 – C; 5 – Herodot; 6 – B; 7 – Herodot; 8 – atidografi;
 9 – Ἰππαρχικός; 10 – Polikrat